

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/28/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118010947
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8118010947.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 21.04.2022, v trestnej veci obžalovaného Q.. X. Q. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona /ďalej len Tr. zák./, o odvolaní obžalovaného a o odvolaní poškodenej K. Y. proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/49/2018 zo dňa 03.06.2021, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 33T/49/2018 zo dňa 03.06.2021 v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku

Obžalovaný Q.. X. Q., nar. XX.XX.XXXX B. V., trvale bytom
V., X. Č.. XXXX/X,

je v i n n ý , ž e

- dňa 09.08.2016 v Prešove uzavrel s K. Y. písomnú zmluvu o finančnej pôžičke vo výške 5.000,- eur, ktorú sa zaviazal vrátiť spolu s odmenou vo výške 20 % z požičanej sumy vo výške 1.000,- eur do dňa 01.12.2016 a za účelom vylákania tejto pôžičky poškodenej K. Y. nepravdivo uviedol, že tieto použije výlučne na nákup reklamného priestoru v Rádiu Expres pre reklamnú kampaň džúsov RIO a zo zisku z reklamy pôžičku vráti, no v skutočnosti za týmto účelom s Rádiom Expres a výrobcom džúsov RIO nikdy nerokoval, a takto vylákanú pôžičku použil pre vlastnú potrebu, pričom vzhľadom na svoju finančnú situáciu už v čase uzavretia zmluvy o finančnej pôžičke vedel, že pôžičku v dohodnutej lehote nevráti, čím takto svojím konaním spôsobil poškodenej K. Y., trvale bytom V.R., S. W. XXXX/XX, škodu vo výške 5.000,- eur,

t e d a

na škodu cudzieho majetku seba obohatil tým, že uviedol niekoho do omylu, a spôsobil tak na cudzom majetku väčšiu škodu,

č í m s p á c h a l

prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák..

Za to mu súd u k l a d á :

Podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 1 /jeden/ rok.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienične o d k l a d á .

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. u r č u j e skúšobnú dobu na 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú K. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., S. W. XXXX/XX, s nárokom na náhradu škody o d k a z u j e na civilný proces.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie poškodenej Nikol Rusňákovej z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovaného Q.. X. Q. vinným z prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. spáchaného na tom skutkovom základe, že

- dňa 09.08.2016 v Prešove uzavrel s K. Y. písomnú zmluvu o finančnej pôžičke vo výške 5.000,- eur, ktorú sa zaviazal vrátiť spolu s odmenou vo výške 20 % z požičanej sumy vo výške 1.000,- eur do dňa 01.12.2016 a za účelom vylákania tejto pôžičky poškodenej K. Y. nepravdivo uviedol, že tieto použije výlučne na nákup reklamného priestoru v Rádiu Expres pre reklamnú kampaň džúsov RIO a zo zisku z reklamy pôžičku vráti, no v skutočnosti za týmto účelom s Rádiom Expres a výrobcom džúsov RIO nikdy nerokoval, a takto vylákanú pôžičku použil pre vlastnú potrebu, pričom vzhľadom na svoju finančnú situáciu už v čase uzavretia zmluvy o finančnej pôžičke vedel, že pôžičku v dohodnutej lehote nevráti, čím takto svojím konaním spôsobil poškodenej K. Y., trvale bytom V., S. W. XXXX/XX, škodu vo výške 6.000,- eur,

Za to mu uložil podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. pri existencii poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák. a neexistencii priťažujúcej okolnosti trest odňatia slobody v trvaní 1 (jedného) roka. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody podmienične odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu podmieničného odsúdenia v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) súd poškodenú K. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V.R., S. W. XXXX/XX, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku, ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní, podal obžalovaný odvolanie, ktoré následne prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil absenciou náležitostí § 168 Tr. por., keď podľa jeho názoru bol napadnutý rozsudok len stručným prepisom výpovedí viacerých osôb a citácií zákonných ustanovení. Poukazoval na to, že zo zmluvy o pôžičke zo dňa 09.08.2016 (jej písomného a podpísaného vyhotovenia) vyplýva, že v tejto nie je uvedený účel pôžičky, teda nie je zřejmé, na čo mali byť požičané finančné prostriedky použité, a tak nemožno vylúčiť to, že ich obvinený mohol použiť aj na vlastné potreby. Ďalej namietal, že podľa jeho názoru, okresný súd nesprávne právne posúdil konanie obžalovaného v súvislosti s bežnou pôžičkou, keď nebolo vôbec skúmané a zohľadňované, či poškodená, ako klamaná osoba, pri realizácii majetkovej dispozície dodržala potrebnú mieru opatrnosti, ktorá mohla omyl ako uvádzanie údajne nepravdivých skutočností zo strany obžalovaného celkom ľahko vylúčiť. Odvolateľ odkazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2TdoV21/2013 zo dňa 04.02.2014, podľa ktorého je potrebné brať do úvahy aj tzv. dodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchatel využiť a odkazoval na publikované názory sudcu JUDr. Petra Šamka v tomto smere. Poukazoval aj na znenie § 415 Občianskeho zákonníka a všeobecnú povinnosť predchádzať škodám, ktorá je uložená všetkým a je dôležitá aj pre tzv. adhézne konanie. Odkazoval aj na uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 11Tdo1121/2012 zo dňa 14.03.2013 a na právny názor, že nejde o uvedenie do omylu v zmysle § 221 ods. 1 Tr. zák., ak nepravdivosť tvrdenia je možné na prvý pohľad rozpoznať, keď podlieha preskúmvaniu klamanou osobou, prípadne ak nepravdivosť tvrdenia vôbec nie je spôsobilá vyvolať nesprávnu predstavu subjektu, ktorému je smerovaná, že náliežitosť omylu nie je naplnená každou, akoukoľvek nepravdou, ale sa vyžaduje, aby mohla vyvolať v osobe oklamaného omyl, pri ktorom sa aj na strane oklamaného predpokladá činnosť nielen vnímajúca, ale aj usudzovacia a že z dosahu ochrany trestného činu podvodu vybočuje dôvera klamanej osoby vtedy, ak môže oklamanie, už v čase klamania, byť klamanou osobou rozpoznané, a to prostriedkami, ktoré má klamaná osoba v čase klamania k dispozícii. Poškodená mala žiadať od

neho, ako od dlžníka, preukázanie svojho majetkového zabezpečenia, teda či vlastní napr. nehnuteľnosť, pozemky a pod., pre prípad, že by pôžička nebola vrátená, resp. že by sa investičný zámer nenaplnil, prípadne, ako každý priemerne uvažujúci veriteľ si mala zabezpečiť svoju pohľadávku cez inštitút záložného práva, resp. iných prostriedkov, no poškodená nič z toho nespravila a nepochopiteľne sa čudovala, čo sa stalo a prečo nemá hneď vrátené peniaze. Svojou naivitou a slepou dôverou sa tak vystavila následkom, ktoré znáša, no obžalovaný jej finančné prostriedky chce čestne vrátiť a postupne jej ich aj vráti, avšak za uvedených okolností, podľa názoru odvolateľa, nie je možné voči nemu vyvodzovať žiadnu trestnú zodpovednosť, pretože stíhaný skutok nie je trestným činom, keďže trestné právo nechráni naivitu, slepú dôveru osôb, ktoré nedodržiavajú obvyklú mieru opatrnosti a elementárne zásady logiky. K hodnoteniu komunikácie medzi poškodenou a obžalovaným uvádzal, že podľa jeho názoru išlo o predloženie možností investičného zámeru, poškodená odpovedala tak, že o akú výšku investície by išlo, no hneď na druhej strane uvádzala, že nijakou finančnou položkou nedisponuje, následne obžalovaný uvádzal konkrétne sumy, pričom na prvý pohľad bez potreby akéhokoľvek skúmania a zisťovania preháňal formuláciami typu, že aké má príležitosti, keď sa človek hýbe v Bratislave, aké veľké peniaze sa točia v reklame, že treba počúvať kopy bludov od tých ľudí a podobne a uvádzal, že je v Ranči (podnik) a nenútenou formou ju pozýval na stretnutie, či nemá chuť na kávu, na čo poškodená, ktorá predtým tvrdila, že nemá dostatok finančných prostriedkov, už zrazu dostatok finančných prostriedkov mala a s vídiou rýchleho zisku, bez vynaloženia akejkoľvek námahy, vo výške 1.000.- eur, odpovedala obžalovanému, že do 30 minút za ním príde, čo samo o sebe, podľa obžalovaného, nasvedčovalo absencii akejkoľvek opatrnosti z jej strany. V ďalšej komunikácii potom obžalovaný zase, ako uvádzal, preháňal a uvádzal formulácie typu, že zariadi žúrku s X. (známy moderátor) a že tam budú reklamy propagujúce podnikateľské aktivity poškodenej, ktorá má predajňu elektroniky, a až potom poškodená zaslala obžalovanému ňou vypracovanú zmluvu o pôžičke, čím značnú časť aktivity vo vzťahu k požičaniu peňazí urobila poškodená. Podľa názoru obžalovaného, už z komunikácie muselo byť každej priemerne uvažujúcej osobe zrejmé, že ide o nepravdy, preháňanie, vystatovanie sa a uvádzanie nereálnych skutočností a je nepochybné, že uvádzanie do omylu bolo na primitívnej úrovni, ktoré bez potreby vynaloženia akéhokoľvek iného, ako len logického uvažovania, by viedlo k tomu, že žiadna osoba by pôžičku nedala, avšak konanie poškodenej bolo naivné preto, že ona sama chcela bez akéhokoľvek úsilia získať vysoký zisk, ktorý sa javil nereálny. Poukazoval v tejto súvislosti na skutočnosť, že poškodená je podnikateľka, ktorá dlhodobo prevádzkuje predajňu elektroniky, preto bola povinná správať sa s obvyklou mierou opatrnosti a ak by sa správala opatrne, tak by požiadala obžalovaného, aby jej predložil zmluvy objednávky, faktúry, alebo iné dokumenty, ktoré by svedčili o tom, že nakúpil reklamný priestor, resp. že urobil právne kroky k tomu, a bolo podľa tohto odvolateľa nepochybné, že poškodená pri realizácii majetkovej dispozície nedodržala potrebnú mieru opatrnosti, ktorá mohla omyl (uvádzanie nepravdivých skutočností zo strany páchatel'a) celkom ľahko eliminovať a vylúčiť. Svoju námietku, že ide o prípad, kedy by mala byť aplikovaná zásada „ultima ratio“ odôvodňoval aj tým, že poškodená potvrdila, že nepodala žiadnu žalobu o zaplatenie sumy vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke, resp. z uznania dlhu, čím nemohla iniciovať exekučné konanie, a tak podľa odvolateľa úplne zanevrela na použitie civilnoprávných prostriedkov na jej ochranu, no takéto konanie poškodenej nemôže byť nahrádzané cez nátlak prostredníctvom trestného konania, navyše, keď obžalovaný nijako nepopiera prijatie sumy 5.000.- eur, nepopiera ani svoju povinnosť tieto peniaze vrátiť, a že preto podpísal aj uznanie dlhu, ktoré znamená predĺženie premičacej lehoty na 10 rokov, aby poškodená si svoj nárok mohla uplatniť na civilnom súde. Podľa názoru obžalovaného, mal súd postupovať využitím zásady „ultima ratio“ a odkazoval pritom na uznesenie najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo35/2013 zo dňa 13.08.2013 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6To/7/2017 zo dňa 28.06.2017 s tým, že navyše od spáchania stíhaného skutku uplynulo už viac ako 5 rokov, čo podľa obhajoby len umocňuje potrebu aplikácie ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák.. Ďalej obžalovaný namietal záver súdu, že škodou je suma 6.000,- eur, keď poškodená požičala obžalovanému len 5.000,- eur a keď škodu môže vždy predstavovať len istina a nie úroky, navyše, keď bolo zrejmé, že úrok bol neprimerane vysoký až úžernický, ktorému tak nemôže byť poskytnutá právna ochrana. Dodal, že pôžičku postupne vracal, čo vyplýva aj zo zápisnice o trestnom oznámení, kde poškodená potvrdila, že jej vrátil sumu 500,- eur, pričom on v skutočnosti vrátil už 2.000,- eur a svoj dlh splácal už pred vznesením obvinenia a odkazoval pritom na ustanovenie čl. 17 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého, nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Na potrebu zachovať požiadavku právnej istoty v rozhodovacej činnosti súdov odkazoval v súvislosti s judikatúrou Ústavných súdov SR a ČR i odvolacieho súdu s tým, že nemožno tolerovať ani prílišný formalistický postup súdov pri interpretácii zákonných ustanovení a nemožno opomíňať účel a zmysel právnych predpisov, ktorý nie

je vyjadrený len v slovách a vetách toho ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu a postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje základnému princípu materiálneho právneho štátu. V podstate na základe uvedených dôvodov obžalovaný navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a spod obžaloby ho oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

Poškodená K. Y. podala písomne v zákonnej lehote odvolanie, ktorým napadla správnosť výroku o náhrade škody. Poukazovala na to, že svoj nárok riadne a včas v trestnom konaní uplatnila, riadne preukázala, pričom nepriznanie náhrady škody nepovedie k snahe obžalovaného napraviť spôsobenú škodu, ale len k zvyšovaniu jej výšky a k ďalšiemu poškodzovaniu poškodenej. V podstate na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý výrok rozsudku a sám rozhodol na podklade vykonaných dôkazov.

Na základe podaných odvolaní postupoval Krajský súd v Prešove, ako odvolací súd, v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytkávané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k nasledovným záverom.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. (I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, I. ÚS 59/04) Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. (z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16.03.2005)

Aj z judikatúry Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že v odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené obžalovaným, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných procesnými stranami konania.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por., ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Odvolací súd predovšetkým nezdiera názor obžalovaného týkajúci sa splnenia zákonných požiadaviek uvedených v ustanovení § 168 Tr. por. vo vzťahu k odôvodneniu napadnutého rozsudku. Z jeho obsahu vyplýva nielen zoznam, ale aj podstatný obsah skutočností vyplývajúcich z vykonaných dôkazov, ktoré okresný súd následne hodnotil v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por.. Odôvodnenie obsahuje aj úvahy, ktorými sa okresný súd spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Okresný súd uviedol, ako sa vysporiadal s obhajobou obžalovaného vo vzťahu k jednotlivým znakom skutkovej podstaty žalovaného prečinu. Možno mu vytknúť len to, že sa nevhodne stručne venoval svojmu skutkovému záveru, že predmetným prečinom bola poškodenej spôsobená škoda až 6.000,- eur. Ide síce o chybu výroku o vine, no nakoľko jej náprava neznamena zmenu napadnutého rozsudku v neprospech obžalovaného keď prokurátor nepodal príslušné odvolanie, nešlo o chybu podstatnú a bolo ju možné odvolacím súdom napraviť aj s ohľadom na to, že stále platí, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08)

Zistený skutkový stav súd prvého stupňa neustálil v tejto časti celkom v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania hodnotenými v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., a tak bolo potrebné do znenia skutkovej vety zasiahnuť v otázke výšky spôsobenej škody. Za účelom nápravy bol tak vykonaný dôkaz prečítaním predmetnej zmluvy o pôžičke uzavretej na sumu 5.000,- eur dňa 09.08.2016 medzi obžalovaným a poškodenou, ako fyzickými osobami s tým, že pôžička bola splatná 01.12.2016. Z jej obsahu ešte vyplýva aj to, že zmluvné strany si dohodli, že poškodená požičiava obžalovanému ako dlžníkovi sumu 5.000,- eur s dohodnutou odmenou vo výške 20 %, t. j. 1.000,- eur a že sa tak dlžník zaväzuje vrátiť 5.000,- a 1.000,- eur do 01.12.2016. Mali aj dohodnutý úrok z omeškania za každý deň 0,02 % z dlžnej sumy.

Podľa § 124 ods. 1 Tr. zák., škodou sa na účely tohto zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach. Škodou sa na účely tohto zákona rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

V spojení s už oboznámeným výpisom z bankového účtu bolo nepochybné, že poškodená na základe tejto zmluvy zaslala obžalovanému len sumu 5.000,- eur, teda reálnym úbytkom na jej majetku bola len táto suma, ako suma, ktorá bola v príčinnej súvislosti s trestným činom. Odvolací súd preto skutkovú vetu napadnutého rozsudku zmenil v prospech obžalovaného, a keďže rozsudok zrušil vo výroku o vine, musel zrušiť aj ďalšie na tento výrok nadväzujúce výroky a o všetkých výrokoch rozhodol sám.

Z výpovede obžalovaného treba poukázať na skutočnosť, že sám potvrdil, že s poškodenou spolupracoval ešte pred skutkom, že ju oslovil ponukou propagácie jej predajne a požiadal o vecné dary, pričom ich spolupráca bola tak, podľa výpovede obžalovaného, ako aj poškodenej, úspešná a za služby obžalovanému vystupujúcemu pod názvom svojho podnikania „Q. D.“ poškodená zaplatila 4.500,- eur. Rovnako obžalovaný sám potvrdil, že poškodenú následne, v lete 2016 znova oslovil, kedy jej ponúkol investičnú možnosť, že zakúpi reklamný priestor v rádiu Expres, alebo v Rádiu Europa 2 a následne tento priestor ponúkne spoločnosti McCarter, pričom sa s poškodenou dohodli na výške pôžičky, ktorá bola jej investíciou práve do takej jeho činnosti. Poslala mu zmluvu o pôžičke a následne aj peniaze na účet v sume 5.000,- eur. Podľa výpovede poškodenej, v minulosti sa s ním stretávala pracovne a považovala ho za seriózneho a úprimného človeka. Neboli pritom zistené žiadne skutočnosti, ktoré by takýto názor poškodenej na obžalovaného spochybňovali ešte pred uzavretím predmetnej zmluvy. Išlo v jej prípade o prvú pôžičku pre obžalovaného, ktorý jej, podľa jej výpovede, ktorá nebola ničím hodnoverným spochybnená, uviedol, že zmluva o reklame je predbežne uzatvorená a potrebuje iba peniaze na jej realizáciu a poslal fotku z Rádia Expres. Išlo o pôžičku za účelom investovania, pričom aj obžalovaný chcel pôžičku za účelom investovania a rýchleho výnosu a tvrdil jej, že všetko je vybavené a chýbajú mu iba finančné prostriedky. Je teda nepochybné, že obaja sledovali zisk, čomu ale nemožno nič vytýkať. Vytknúť je namieste obžalovanému práve to, že poškodenej predstieral, že investíciu má zabezpečenú už vykonanými jednaniami s osobami zodpovednými konať za dotknuté firmy. Poškodená pritom nemala žiadnu možnosť si tvrdenia obžalovaného preverovať a nemožno od nej ani spravodlivo požadovať, aby pátrala po totožnosti a dostupnosti osôb, s ktorými mal obžalovaný v dotknutých médiách pri vybavovaní prezentovanej investície jednať. Pokiaľ mala poškodená ničím nenarušenú predchádzajúcu pozitívnu skúsenosť so sľubmi obžalovaného, nemožno jej konanie považovať za naivné v takom rozsahu, aby to znamenalo až porušenie obvyklej miery opatrnosti. Tu je aj zásadný rozdiel medzi skutkovým stavom vyplývajúcim z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6To/7/2017 zo dňa 28.06.2017, keď poškodená poskytla pôžičku obvinenej osobe napriek tomu, že táto poškodenej neuhradila ešte ani predchádzajúcu pôžičku.

Vysokú úroveň zneužitia dôvery poškodenej dokladuje aj zaznamenaná komunikácia prostredníctvom Facebooku. Z nej vyplýva, že poškodená, označená ako K., bola oslovená ako prvá a že MCagent uvádzal adresátke K., že „treba s nimi vychádzať a počuvať kopy bludov ale nakoniec človek dostane čo potrebuje“ a „že uvažuje urobiť žurku s X. v Ba, kde budú media tiež a dali by sme banery dookola vase a v Baiba kvoli mediam a tým že X. by nam mohol natahať zname tvare tam“, pričom K. odpovedá, že „úprimne verím Vám, len kvôli tomu to robím“. Bolo trestnoprávne nežiadúcou šikovnosťou obžalovaného, že takýmto blufovaním prezentujúcim styky v dotknutých rozhlasových médiách zneužil dôveru poškodenej, ktorú si vybudoval u nej z predchádzajúcich obchodných kontaktov. Pokiaľ potom mu poškodená zaslala zmluvu o pôžičke a z nej nevyplýval účel pôžičky, bolo práve z trestnoprávneho

hľadiska, v záujme vylúčenia aj nepriameho podvodného úmyslu obžalovaného, aby nie poškodená ale obžalovaný ako ten, ktorý požiadal o pôžičku, ponúkol investičnú možnosť, prezentoval schopnosť záležitosti vybaviť a sľuboval splniť svoj záväzok, trvať na doplnení zmluvy o poskytnutie výraznejších záruk zo svojej strany, že svoj dlh, minimálne v sume prevzatej od poškodenej uhradí. Nakoniec súhlasil len s návrhom na sankciu v podobe dohody o úrokoch z omeškania. Zjavne v snahe za každú cenu získať od poškodenej pôžičku, jej oproti tomu zatajil, že sa voči nemu viedlo päť exekúcií, že je klientom nebankových inštitúcií, že nemá vedený účet v konkrétnych peňažných inštitúciách a že nie je ani vlastníkom, ani držiteľom vozidla ako predmetu v hodnote cca zodpovedajúcej prevzatej pôžičke, či dokonca celému záväzku. Obžalovaný bol pritom vedený ako uchádzač o zamestnanie od 24.01.2013 do 15.06.2016 a dňom 16.06.2016 bol vyradený z evidencie z dôvodu predčasného skončenia účasti na aktívnych opatreniach na trhu práce a za uvedené obdobie poberal sociálne dávky vo výške 61,60 eur mesačne. Takéto zisťovanie pomerov obžalovaného v súvislosti s predmetným prípadom by bolo možné od poškodenej spravodlivo požadovať, nanajvýš v situácii, že by s obžalovaným nemala v minulosti výlučne pozitívne skúsenosti, že by mala nejaký relevantný dôvod mu nedôverovať.

Navyše, nič nebránilo obžalovanému sprístupniť svoje kontakty poškodenej, ak by ich skutočne aj mal. Ako sa vykonaným dokazovaním preukázalo, v skutočnosti nemal žiadne kontakty, na ktoré by sa spoľahnúť mohol pri plnení svojho záväzku. Podľa správy firmy McCarter, vo vzťahu k Q. D. od obžalovaného sa žiadne zmluvy a faktúry o reklamné vysielanie v rádiu Expres nenašli a nikto za túto firmu s obžalovaným nekomunikoval. Ani Rádio Expres neeviduje žiadnu objednávku na reklamné vysielanie od spol. McCarter, a.s., pričom p. Y. O. síce pracuje ako šéfproducent vysielania a hudobný dramaturg od roku 2005 a je možné, že sa s obžalovaným stretli, no samotný prenájom reklamného priestoru nespadá do jeho kompetencie, a teda ani nemal dôvod a ani neriešil možnosť odvysielania predmetnej reklamy. Podľa správy Europa 2, obžalovaný bol síce v kontakte s p. L. Y., no tento len obžalovaného informoval, že cenové ponuky nájde na webe Rádia Europa 2 a následne obžalovaný už uvedeného pána nekontaktoval. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo nevyhnutné zabezpečovať výsluch uvedených osôb za dané firmy, a to z rovnakých dôvodov, ako bolo uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku. Nakoniec, aj obžalovaný potvrdil, že mu H.. Z. z McCarter povedal, že oni zakúpili reklamu v Markíze a preto už nemajú rozpočet na reklamu. Preto, pokiaľ sa obžalovaný obhajoval, že sa rozprával s hudobným dramaturgom Rádia Expres Y. O., ktorý uviedol, že pre nich sú zaujímavé reklamy veľkých spoločností a že v Rádiu Európa 2 kontaktoval hudobného dramaturga L. Y., ktorý mu aj poslal cenovú ponuku /hoci ju v trestnom konaní nepredložil/, že investícia nebola zrealizovaná a že sa spoliehal aj na pôžičku od svojej známej z Ameriky, len to potvrdzuje alibizmus jeho vyhlásenia, že sa vinný necíti.

Nemožno prehliadnuť ani správanie, ktoré voči poškodenej obžalovaný zvolil po splatnosti pôžičky, keď, ako to ničím nespochybniteľne tvrdila poškodená, stále len sľuboval zaplatenie dlhu, stále tvrdil, že bude splácať, zavádzal ju, až sa jej priznal, že mal iný zámer a nebol to zámer vrátiť peniaze. Dlh jej neuhradil v celej prevzatej sume, čo ju logicky a opodstatnene viedlo k podaniu trestného oznámenia. Následne riadne a včas uplatnila nárok na náhradu škody, ktorý úkon v podstate supluje podanie žaloby v civilnom konaní. Až zjavný tlak zákonného trestného konania po oznámení obvinenia dňa 18.07.2017 viedol obžalovaného k uznaniu svojho záväzku a k podpisu zápisnice o mediácii, ktorej súčasťou je aj notárska zápisnica o uznaní dlhu vo výške 5.600,- eur uzavretá dňa 20.11.2017 spolu s dohodou o splátkach

Ak páchatel' svojím konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. Pravidlo „ultima ratio“ možno uplatniť jedine prostredníctvom materiálneho korektívu v rozsahu § 10 ods. 2 Tr. zák., teda v zmysle platnej a účinnej zákonnej úpravy, len pri prečinoch. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo 35/2013 z 13.08.2013, publikované pod R96/2014)

Trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo sa podľa právnej teórie, ako aj súdnej praxe, chápe aj ako zásada pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity), podľa ktorej má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti (prostriedky ostatných právnych odvetví) nie sú dostatočné. Prostriedkom ultima ratio musia byť v oblasti aplikácie a interpretácie trestného práva akcentované právne princípy, ktoré primárne súvisia s posudzovaním trestnosti činu. /R17/2016/

Pokiaľ obhajoba namietala, že v prejednávanej veci nejde o trestnoprávny vzťah, k tomu je potrebné uviesť, že právo vlastníť majetok patrí vychádzajúc z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR (úst. zák. č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) medzi základné ľudské práva a slobody, ochranu ktorému poskytujú predpisy tak civilného, ako aj trestného práva, preto len samotná skutočnosť, že určité právne vzťahy je možné podriaďovať aj pod príslušné ustanovenia Občianskeho, či Obchodného zákonníka, sama osebe neznamena, že na nich nie je možné aplikovať aj normy trestného práva, a to aj pri zachovaní zásady, že prostriedky trestného práva by mali byť používané na ochranu záujmov celospoločenských hodnôt, nie subjektívnych práv jednotlivca v oblasti súkromných vzťahov, ktoré sú závislé od individuálnej aktivity jednotlivca v smere náležitej starostlivosti o svoje práva, do ktorých by prostriedkami trestného práva malo byť zasahované len v krajnom prípade. V opačnom prípade by totiž ustanovenia Trestného zákona, obsahujúce úpravu trestných činov proti majetku, objektom ktorých je predovšetkým ochrana majetku a vlastníckeho práva, nemali zmysel.

Ak páchateľ svojim konaním naplní zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť postupom podľa Trestného poriadku. /R96/2014/

Spúšťacím mechanizmom pri trestnom čine podvodu je uvádzanie iného do omylu alebo využívanie omylu iného, pretože len v prípadoch, keď je škoda na cudzom majetku spôsobená v príčinnej súvislosti s omylom inej osoby, môže ísť o spáchanie trestného činu podvodu. V posudzovanej veci nejde o situáciu, že by uvádzanie nepravdy obžalovaným mohla poškodená pri zvýšenej miere opatrnosti rozpoznať, a preto v danom prípade nemožno odkazovať na údajné nedodržanie obvyklej miery opatrnosti osoby, ktorá je uvádzaná do omylu alebo ktorej omyl chce páchateľ využiť.

Podľa názoru odvolacieho súdu, v danom prípade postupom súdu prvého stupňa nedošlo k závažnému porušeniu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorá má svoj odraz v jednej zo základných zásad trestného konania upravenej v ustanovení § 2 ods. 7 Tr. por. (každý má právo, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná súdom). Predmetná trestná činnosť bola obžalovaným spáchaná 09.08.2016, pričom obvinenie mu bolo po začatí trestného stíhania dňa 30.06.2017 oznámené 18.07.2017, no pokiaľ obžaloba bola podaná dňa 21.05.2018, tak obžalovaný sa na následne určených hlavných pojednávaniach na dni 03.01.2019, 16.05.2019, 03.09.2019, 12.11.2019 s výnimkou 07.03.2019 nezúčastnil a pravidelne sa začal zúčastňovať hlavných pojednávanií až od 28.01.2020. Súd tak mal vytvorené podmienky pre svoje rozhodnutie v podobe dokazovania vykonávaného až od uvedenej doby do doby vyhlásenia napadnutého rozsudku dňa 03.06.2021. Následne prebehlo predmetné odvolacie konanie.

Primeranosť dĺžky trestného konania sa posudzuje vždy s prihliadnutím na skutkovú, právnu a procesnú zložitnosť veci, správanie štátnych orgánov a to, či na dĺžke trestného konania mal a ak áno, tak v akom rozsahu, podiel aj samotný obvinený. Keď vzhľadom na rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva až dĺžku trvania trestného konania prevyšujúcu 6 rokov je potrebné považovať za výnimočnú a v prípade absencie významných dôvodov pre prekročenie tejto hranice nie je možné trestné stíhanie dlhšieho trvania tolerovať, takúto neprimeranú dobu predmetné trestné konanie nedosiahlo. Z hľadiska závažnosti predmetnej trestnej činnosti teda nedošlo k zníženiu záujmu spoločnosti na potrestaní páchateľa a k oslabeniu potreby individuálnej prevencie a generálnej prevencie.

V súvislosti s tzv. materiálnym korektívom je namieste poukázať na ustanovenie § 10 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorého, nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchateľa, je jeho závažnosť nepatrná.

Práve uvedený spôsob a následky spáchania činu, vysoká miera priameho úmyslu páchateľa, jeho ziskuchtivú pohnútku, okolnosti, za ktorých bol prečin spáchaný, keď išlo o prečin, pri ktorom obžalovaný spôsobil následok vyššej intenzity, keďže škoda dosiahla povahu okolnosti podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby, za okolnosti, že doposiaľ nebola uhradená aspoň v prevyšujúcej časti, aj napriek okolnosti viacročného trvania trestného konania a okolnosti, že išlo, ako to vyplynulo z odpisu registra trestov, o prvý konflikt obžalovaného so záujmami chránenými Trestným zákonom, je závažnosť predmetného prečinu obžalovaného vysoká. Je potom vylúčené, aby s odkazom na zásadu „ultima ratio“ bolo zákonné a odôvodnené nepovažovať zistený skutok obžalovaného za prečin podvodu podľa § 221

ods. 1, ods. 2 Tr. zák.. Tento záver je plne v súlade s judikatúrou, na ktorú obžalovaný vo svojom odvolaní odkazoval.

Ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, pri ukladaní trestu prihliadal okresný súd najmä na jednotlivé hľadiska ukladania trestov vyplývajúce z ustanovenia § 34 Tr. zák., ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy majú na zreteli aj účel trestu vyplývajúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Tr. zák., a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život ako aj odradenie iných od páchania trestných činov, pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou.

Prevažnosť poľahčujúcej okolnosti nad neprítomnosťou priťažujúcej okolnosti viedla okresný súd správne k úprave trestnej sadzby. Trest odňatia slobody ukladaný na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby vo výmere 1 roka odvolací súd nemal dôvod neukladať, pretože tiež ho považoval na dosiahnutie účelu Trestného zákona za dostatočný a postupoval tak, aj vzhľadom na nesplnenie podmienok pre ukládanie niektorého z tzv. alternatívnych trestov. Je plne odôvodnené a zákonné zohľadniť doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného v podobe určenia skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody na 18 mesiacov. S ohľadom na priaznivú prognózu nápravy obžalovaného, prameniáciu najmä zo spôsobu života vedeného pred spáchaním žalovaného trestného činu v spojení s trvaním trestného konania, počas ktorého nebolo zásadne spochybnené, že by sa obžalovaný nedopúšťal protiprávnej činnosti, odvolací súd aj v záujme právnej istoty dospel k obdobnému záveru ako súd prvého stupňa.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že poškodená K. Y. si škodu síce uplatnila riadne a včas, no otázku náhrady škody právne riešila už mimo trestného konania, a to formou vyššie uvedenej notárskej zápisnice zo dňa 20.11.2017, ktorej podstatou je uznanie dlhu zo strany obžalovaného. Okresný súd správne poukazoval na to, že taká zápisnica je exekučným titulom pre prípadnú exekúciu. Tieto skutočnosti viedli aj odvolací súd k tomu, že musel poškodenú s jej nárokom na náhradu škody, aj napriek zmene v skutkovej vete, odkázať na civilný proces.

Nakoľko odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by mohol odvolaniu poškodenej čo i len čiastočne vyhovieť, jej odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.